

τοτε μαζί και να τώρα που ή μά πέθαινε με φοιχτούς πόνους, χωρίς ή άλλη να μπορεί να τη σώσει, χωρίς τουλάχιστο να μπορεί να γλυκάνει τις τελευταίες της στιγμές.

— Δυστυχισμένο κορίτσι! συνέχισε ο γιατρός. Είδε να πεθαίνει μπρός στα μάτια της έκεινη που ήταν γι' αυτή το σύμπα. Σε λίγο καιρό πάλι έγραψε το θάνατο του αξιοματικού, ο οποίος έπρόκειτο να την παντρευτεί. Και όμως όλοι έδω μέσα θανμάζον την ενεργητικότητά της. Δεν ξέραν ποιά ώρα τρώει, ούτε πότε κοιμάται. Την βλέπει κανείς πανταχού παρούσα και, μ' όλα ταύτα, οι τραυματίες παραπονοιάζονται στεναχίζοντας αν λείψει από κοντά τους έτσι και μία στιγμή: «Νάρθει ή δεσποινίς 'Ιουλιέττα!» φωνάζουν. Αυτή είνε ο ψυχικός γιατρός έδω μέσα. Σε πολλές περιπτώσεις επέτελεσε θαύματα. Σ' αυτή και την αδελφή της πολλοί τραυματίες όραέλιουν τη σαιρία τους και όχι σε μές τους γιατρούς.

Ένώ άκουγα τού γιατρού, έβλεπα με τη φαντασία μου τις δυο αδελφές να τρέχουν από τη μία αίθουσα τού νοσοκομείου στην άλλη, σά δυο σύμβολα ύγιαις, σκορπίζοντας γύρω τους τη γλυκύτητα και τη χαρά της ζωής. Στους αξιοματικούς φερώνοντους με κάποια δυσπιστία, γιατί αυτοί ήταν άνθρωποι της τάξεώς τους και τού θεωρούσαν λίγο επικίνδυνο να ένοχητούν μαζί τους. Μά μόλις έμπαιναν σεις αίθουσες όπου κοιτοιναν οι φτωχοί στρατιώτες βασανιμένοι από τους πόνους, μεταμορφωνότουσαν και σκορπούσαν την άγνιτοβελία της ευθύμιας τους μέσα σ' αυτό τού περιβάλλον της όδύνης, μέσα σ' αυτό τού πυκνό άερα που τόν έγέμιζε ή μυρωδιά τών φαρμάκων και ή δυσωδία τών κορματιασμένων ανθρώπων σαρκών.

Η ανάμνησις της μητέρας της, ή της άρραβωνιαστικής τους ζωντανές μέσα στη μνήμη τών τραυματιών, όταν οι δυο αδελφές τους μιλούσαν γι' αυτές. Είξεραν ακόμα να περιγράφουν τα όμορφα τοπία της μακρινής πατρίδας τους σε κείνους που θά πέθαιναν σε λίγο. Τους τραγουδούσαν τά τραγούδια τού χωριού τους. Εύρισκαν πάντοτε, με τού ένστικτο της γυναίκιας τού κόσμου, τις κουβέντες που μπορούσαν να ενδιαφέρουν τ' άπλοϊκά αυτά παιδιά. Η μεγαλύτερη είχε περάσει κάποτε, πριν πεθάνει, μία βδομάδα δολόκληρη μιλώντας γιά την 'Ιλιάδα και την 'Οδύσσεια μ' ένα σπουδαστή της φιλολογίας που πέθανε άργά άργα, άναλοχόμενος τη διδακτοική του διατριβή την οποία δεν θά υπέρβαλε ποτέ τού Πανεπιστημίου.

Ένωταμαξύν ή 'Ιουλιέττα έγραψε επιστολές τών τραυματιών. 'Ο τραχύς ναυτικός από τού Φινιστέρι, ο άπλοϊκός χωρικός, ο έργατής της κόλλεως, ο σκυθρωπός Μαροκινός, ο άφελής μαύρος, βλέποντας κοντά τους τις δυο αδελφές έβλεπαν ν' άνοίγονται μπροστά τους άγνωστες όμορφές τών όποιων δεν υποκαθόντουσαν ποτέ την ύσκαρη. Οι δυο αδελφές ήσαν ή ποιήσις και ή χαρά της ζωής που έρχόντουσαν να χαϊδέψουν τους πόνους τους.

— Φίλα αυτό τού τραντάφαλλο! έλεγε ή 'Ιουλιέττα κάθε φορά που τελείωνε μία επιστολή στο στρατιώτη, γιά τόν όποιον την είχε γράψει. Ένας καλός δουρατευμένος πρέπει να στέλνει και άνθη στην άρραβωνιαστικά του.

Και έκλεινε τού λουλουδι μέσα τού φάκελλο.

Κάθε μέρα μία ώρα πριν να ξεμυρώσει—τη μοιραία ώρα που τού νοσοκομείο, ένω χαράζει ή ημερα, πεθαινουν οι έτοιμοθάνατοι—έκειναι που θά πέθαιναν σε λίγο έλεγαν μέσ' όμ' τους οργχούς της επιθανάτιου άγωνίσις τού: «Ω, που είνε ή δεσποινίς...» Ω, σάς ποσοκαλά, φέρετε μου όποιαδήποτε από τις τζιό αδελφές...»

Και έκείνεις ήπιγαιναν τρέχοντας να παροσταθούν στην άγορά τού νοσοκομείου. Με την έπαση τού χεριού τους, τού πογόμενο χέρι τών έτοιμοθανάτων, να ορβύουν τόν ήχο τών βημάτων τού θανάτου που έφτανε, με τά λόγια τους που άντηχόσαν χαρούμενα σά χωριά νομισμάτα και με τά γέλια τους τά κρυστάλλινα.

Και αυτή ή δυστυχισμένη κόρη—συνέχισε ο γιατρός—έσηκωλουθει και μετά τού θάνατο της αδελφής της τού άγιο έργο της ευθύμιας που παρηγορεί. Όταν βρισκεται μόνη της, σκέφτεται τους πεθαιμένους της, την αδελφή της, τών άρραβωνιαστικό της, με γρηγορα γυρίζει στους άγωνιόντας τραυματίες σά να γυρεθεί ένα καταφύγιο της όδύνης της μέσα στον πόνο τών άλλων. Η αίθουσα τών άνιάτων, έκείνουν που είνε καταδικασμένοι να πεθάνουν, είνε γι' αυτήν τού προσιμώμενο μέρος. Και έκει τραγουδάει, αυτή τού λίγης στιγμής προηγούμενος, τά μάτια της φουσκωμένα από τά δάκρυα.

Έμεις προσποιούμεθα ότι δεν βλέπομε τί κάνει έκείνη. Έμεινο που μές ενδιαφέρει είνε τού ότι δίνει λίγη χαρά σ' έκείνους που φεύγουν.Καθένας κάνει τού καλό

όπως μπορεί. Χτές τού βράδι την είδα έξαφνα την ώρα που έφρμόμοζε τάς θεραπευτικώς μεθόδους της στην αίθουσα τών άνιάτων. Είτομε έκει ένα Ποριούν πυροβολητή με τά πόδια σπασμένα και την κοιλιά τού άνοιγμένη από μία όβριδα. Είτομε έπίσης στην ίδια αίθουσα και σού διπλανό κρεβάτι ένα γερμάνο αλχημικό τραυματία. Τους βάλανε έτσι στην τέχη χωρίς να δώσουνε σημασία.

Οί Έξωκοικοί έκείναι τού μίσθ τους παροσία στο θάνατο. Μά αυτόν τόν Άφρικανό τόν ελχε πίσει μία άγρια μανία έναντίον τού Γερμανού. Όταν νόμιζε πως δεν τόν βλέπει κανείς έσφιγγε τη γροθιά του και την πρότεινε, σάν να βρισκόταν άκμήν στο πεδίο της μάχης, έναντίον τού Γερμανού γείτονά του, ο όποιος τόν κίτταζε ξαφνιασμένος. Η δεσποινίς Μαξέβιλ έτρεχε όμέσως προς τόν Άφρικανό, προσποιουμένη τη θυμωμένη.

— Τι κάνεις έκει, Άλή; τού φώναζε. Κάθισε φρόνιμα γιαι τού θυμώσω μαζί σου.

— Μη θυμώνεις, δεσποινίς, ψιθύριζε ο Μαύρος, θά τόν σεραστού αυτόν τόν κακούργο, αφού μού τού ζητήσ έσύ. Μά τού βράδι, όταν θά φύγεις, θά πάω ός τού κρεβάτι του και θά τού κόψω τού κεφάλι.

Και τάλεγε αυτά, άσχετα αν δεν μπορούσε να κινήθι ούτε άπάνω στο κρεβάτι του. Χτές τού βράδυ μούγυριζε από τους πόνους, ταράζοντας με τις κραυγές του τη σιωπή της αίθουσας, έμφοδίζοντας τους άλλους πληγωμένους να κοιμηθούν και προσπαθούσε κάθε τόσο να σηκοθθί από τού κρεβάτι του και να πάη ός τού Γερμανού και να ξεθυμάνη σ' αυτόν της λύσας. του. Η δεσποινίς Μαξέβιλ είνε ή μόνη που ξέρεει να καθρηγοιάη ατίους τούς δυστυχισμένους. Την είδα τότε μέσ' στο άμυρο φως που φώτιζε την αίθουσα, ν' άρχίζη να χροειναι κρατώντας στα χέρια της ένα κιάτο σάν νεφτι. Κουνούσε τους γοφούς της, συνέστρεφε τη μέση της κι είχε κάτι, τόσο τού πρωτόγονο στο χορό της, που έμοιαζε με ίθαγενή χορευτρία που χροειναι στο χωριό της «τú χορό της κολιάς».

Οί νυσταγμένοι τραυματίες πρόβηλαν μέσ' όμ' τού σκεπάσματα τους τά κεφάλια τους, ζητώντας να κινήθουν. Τά μαυρισμένα χέλια τους είχαν φωτισθεί μ' ένα χλωμό χαμόγελο και με φλογερές ματιές κοιτούσαν άχόρταγα τού σώμα της χορευτριάς.

Ο Μαροκινός είχε άνερθωθεί όσο μπορούσε στο κρεβάτι του σάν ένα τσοκάλι που θέλει να πηδήσει, μά έχει τά πόδια τού σπασμένα. Ο θαυμασμός τού έσθηδλώντο με άγρια ψιθυρίσματα.

— Ω χαμόγελο τού δειλινού!.. της έλεγε, Ω χαρά τού σκοταδιού!.. Ω μοραία λευκή κόρη!..

Και μέσα σε μία έκσταση χαράς και ευθύμιας που τού ποσοκαλούσε ο χορός

της νέας, σε λίγο ξεψύχησε... Blasco Ibanez

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΑ ΠΟΛΥΣΥΧΝΑΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η βαρώνη Χ—μιά από τις γνωστότερες κυρίες της Παρισιανής πλουτοκρατίας, υπερβολικά φιλόδοξη και υπερβολικά προσηυμένη στα ζητήματα τού έρωτος, είχε ένα μοναχογιού έξαιρετικά έπίσης ζωηρό και άτίθασο.

Ένα βράδυ, κατά την διάρκεια μιας μεγαλοπρεπούς γιορτής που έδινε τού ζεύγους τών νεοπλουτών στο μεγάλο τους, άνεφανίσθη έκει και ο κακοανατεθραμμένος μικρός, παρό τις άκωχουρητικές διαταγές τού πατέρα του, και γιά να μην ύποσθι την σχετική κατσάδα, έτρεξε και κρηφτήκε στο γόνατα της μητέρας του.

— Τι κακοανατεθραμμένο παιδί... μουρμούρισε ο βαρώνος θυμωμένος. Δεν μπορεί να συνειθίσθ τόν κόσμο... Πού τόν χάνεις που τόν βρισκεις, όλο στά γόνατα της βαρώνης...

— Αυτό Ισα-Ισα σημαίνει, ψιθύρισε κάποιος σιά σπόν διπλανό του, ότι ο μικρός αυτός θά γίνη κομμικότατος μία μέρα... Άπό τώρα κι' όλας τού άρέσουν τά πλέον ... πολυσύχναστα κέντρα!..

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ένας υπάλληλος ηγγαίνει σ' ένα γραφείο γιά να ζητήση θέση.

— Θέσις δεν υπάρχει καμμά, τού άπαντούν.

— Μά τέλος πάντων δεν έχετε τίποτε να κάνω κι' έγώ ίδω μέσα;

— Έ! τότε κλείσε την πόρτα που την άφησες άνοικτή!..

